

Motion till riksdagen 2024/25:1233

av Louise Meijer och Erik Ottoson (båda M)

Införande av aktiv dödshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter till aktiv dödshjälp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under sommaren 2020 publicerade Dagens Nyheter ett reportage om Per Maritz som valt att aktivt avsluta sitt liv på grund av sjukdomen ALS. Läkaren Staffan Bergström hjälpte Per Maritz genom att skriva ut och blanda de rätta medicinerna för att avslutandet skulle ske på samma sätt som på dödshjälpskliniken Dignitas i Schweiz där han egentligen skulle ha avslutat sitt liv, vilket ställdes in på grund av coronapandemin. Per Maritz intog den dödliga dosen på egen hand. Staffan Bergström, ordförande i föreningen Rätten Till en Värdig Död, är pensionerad gynekolog och förlossningsläkare. Reportaget väckte en viktig debatt om huruvida aktiv dödshjälp borde tillåtas i Sverige.

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN, beslutade under hösten 2022 att dra in Staffan Bergströms läkarlegitimation.

Avgörande för att assistering vid döende i dagsläget inte ska betraktas som dråp eller mord är att den patient som önskar avsluta sitt liv på egen hand kan inta den dödliga dosen läkemedel. Om patientens läkare utför den avgörande handlingen, kallat eutanasi, kan läkaren dömas för något av nämnda brott. I början av 2021 lade åklagaren ner förundersökningen mot Staffan Bergström efter att ha konstaterat att självmord och medhjälp till självmord inte är straffbelagt.

Eftersom inte heller det fall där patienten själv utför den aktiva handlingen är legaliserat har Staffan Bergström nu blivit av med sin läkarlegitimation.

För personer i Sverige med obotliga sjukdomar eller skador som vill dö finns egentligen enbart alternativen att aktivt avsluta sitt liv via självmord eller att åka utomlands till en dödshjälpsklinik såsom Dignitas. Detta måste förändras. Rätten att avsluta sitt liv i särskilda situationer bör finnas i Sverige.

Vidare borde rätten att avsluta sitt eget liv vara densamma oavsett om patienten har möjlighet att genomföra den avgörande handlingen själv eller om den måste ske med hjälp av läkare. Dagens reglering innebär att någon som totalt förlamats i en olycka och som vill avsluta sitt liv inte kan göra detta, medan någon som är sjuk har möjlighet att vidta denna åtgärd så länge som sjukdomen inte brett ut sig i sådan utsträckning att genomförandet omöjliggörs.

Rätten att bestämma över sitt eget livs avslut borde vara en självklarhet när det rör sig om situationer då aktiv dödshjälp aktualiseras.

Louise Meijer (M)

Erik Ottoson (M)